



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Caroli Scribani E Societate Iesv Medicvs Religiosvs De Animorvm Morbis Et Cvrationibvs

Scribanius, Carolus

Antverpiæ, 1618

XLIII. Diffidentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46194](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46194)

aç imperata exequenda, quàm adimpe-
randum nata sunt.

CAPVT XLIII.

Diffidentia.

QVæ res vbi religiosam domum per-
uadit, nihil magni sperari potest:
nam siue Superior diffidat suis, siue Supe-
riori inferiores, damna sola timenda sunt;
aut sanè nulla in magnis arduisq̃ spe-
randa progressio est. iacent proinde do-
mus tales, ac quasi in ignauo sopore per-
eunt. nec quidquam præclarum sponde-
bunt, quamdiu diffidentia locum suum te-
nebit: vt frustra excelsa, aut in posterita-
tem abitura, aut in salutem multorum, ab
his animis expectes.

Ingens omnino languor diffidentiam
comitatur, ac spiritalis omnium rerum
nausea: nam siue subditus Superiori, siue
hic illi diffidat, siue vtrosque diffidentia
occupauerit; neglectus propè omnium è
timore natus sequitur, ac secretorum ple-
rumque consiliorum captatio: nam cum in
apertos non profiliant campos, ex insidijs
res aggrediuntur; dolisq̃, quod è virtu-
tum plano non possunt, consiliorum stu-
dio-

diorumque aliorum nascuntur euerfores, dum singuli indignantur, clam se quaedam fieri, & tacita iniri consilia.

Diffidentia hæc, Superioris si obsedit pectus, nulli quidquam credet, quod laudem mereatur, iam cum exequi ipse omnia non possit, alijs diffidat, fit ut angustissimis terminis fructus claudatur.

Decreascit deinde etiam animus inferioribus, nec se ad magna erigunt, aut conatum rebus admouent, cum Superiorem patiantur omnia etiam tutissima metuentem, nec se ad grandia extendentem, aut ad victura porrigentem manum.

Sed cum neque sua credant Superiori, fit ut tenuem Superior illorum cognitionem consequatur, iacetque in his omnis conscientiae redditio: ac si qua necessitas eos cogat, superficiem tantum radunt, non descendunt ad pectus, aut ad mala cor rodentia: quo fit ut Superiorem necesse sit in graues errores incurrere, cum committat ignoratione suorum non committenda, muniaque credat, quibus tuto credi non possunt, nec sine discrimine sæpè suorum, nominisque boni corporis vniuersi.

Graues deinde vtrimque nascuntur animorum dissensiones, mutuae suspiciones, criminationes; clancularia deinde con-

consilia mutuam gloriam, nominis apud domesticos externosque æstimationem, ad honoratiora promotionem, conatusque omnes, subdolis machinationibus euertendi.

Pessimum illud, quòd ferè è suspicionibus ad aliorum damnationem decurrant. nam cum sibi quisque diffidentia testis sit, fraudumque è diffidentia natarum; fit vt eadem de alijs sentiant, suo reliquos pede metientes: è quibus deinde suspicionibus non tantum ad iudicia ferenda descendunt, sed ad cogitationes suas opere exequendas, omne studium in eo ponentes, vt structis socium insidijs præueniant; metuentes ne paribus aliorum dolis circumueniantur.

Aperit diffidentia hæc viam ad politicissimum, cum tectis omnia dolis repleantur. socios simulato verborum lenocinio demulcent, candorem simulantes, quo facilius securiusque venena sua spargant. adulationibus plena sunt omnia, dum amicitiam fiduciamque simulant, diffidentia pleni.

Nasci hoc malum consuevit

Primò, ex ingenti fastu. quo qui laborat nullum sibi prudentia, rerum experientia, ingenio, eruditione, probitate parem arbi-

bi-

bitratur: damnatque in his reliquos, etiam Superiorem. quare cum prudentia illius virtuti que diffidat, fit ut se sua que illi non credat.

Secundò, ex nudis suspicionibus. cum de mutua in se voluntate affectu que diffidunt, de mutua secreti fide, candore, probitate. id que è causis è sola suspitione de sumptis.

Tertiò, è pusillanimitate quadam animi. cum non alijs tantum, sed sibi, virtuti, robori, ingenio, eruditioni, eloquentia, memoria, promptitudini, dexteritati, probitati, constantia diffidunt.

Quartò, è recondito & inlatenti malo. cum noxia quadam verecundia ægritudinem suam Superiori inferior detegere veretur; aut sane tacito quodam improbo metu, quo impedimentum timet à Superioris iniiciendum, si detecta consilia fuerint.

Quintò, è diffidentia quadam diuina. *Luc. 10.* qui si Domini verbis, *Qui vos audit, me audit; & qui vos spernit, me spernit,* fidem adhiberent, perfacile se sua que Superiori crederent. unde fit, ut ferè tales Deus relinquat in manu consilij sui, destituat que caelesti sua gratia, ac ductrice manu sua in via spiritali, in qua errasse æternum est.

Quòd si labi tales contigerit, nec consulen-

fulentem, nec eleuantē, nec propugnante[m], adeoque nec miserantem reperient. sequiturque ex his initiis perpetua quædam inquietudo mentis. nulla enim ibi pax, malacia nulla, sed æternæ infelices tempestates ac iactationes sunt, æternusque naufragij metus. Miserrima omnino conditio, quibus nulli, & qui nullis amici. quales omnes illi sunt, qui hoc diffidentia[m] malo tenentur.

Contingit verò non rarò tales dum domestica diffidentia laborant, ad externa consilia decurrere, etiam ad muliebria: cum ita ferè natura comparatum sit, vt in alicuius sinum nostra diffundamus. diffidimus domesticis, imus ad externos. quæ res quanta secum trahat mala, nemo non videat. quòd si quem fors inter domesticos idem detineat morbus, mutua venena bibuntur, mutuo toxico perituri, quo citiùs pereant. nec res hæc tunc in paucis stare solet, plures occupat. donec totam familiam lata diffidentia occupauerit.

Remedia.

SI Superior vniuersim hac diffidentia in Somnes labore[m], nec aut aliorum exemplis, aut rationibus erigere se potest; consultius

sultius est talem aliis occupari, nec gubernationi admouere: sin in vno alteroie consistit hoc malum, nec deponere potest, à personarum mutationibus remedia poscenda sunt.

Si laborat hac diffidentia inferior exinato quodam naturæ metu, ab omnibus omnino Superioribus animandus erit aliorum exemplis, quibus ea fiducia felicissimè cessit, & cedit in dies. in qua re plurimum potest Superiorum exterior benignitas, fiduciæ re ipsa ostentatio, familiaritas, affectus verbis etiam adiutus, animatio rebus prosperè gestis, ad maiora etiam prouocatio & incitatio, additusque animus laude.

Si non vltra vnum alterumue Superiorem diffidentia hæc protenditur, postquã varia frustra remedia tentata sunt, ad locorum mutationem decurrendum erit: plurimum tamen in hac re potest discreta Superioris charitas, fiduciæ ostentatio, blanda compellatio, animusque liberalis, & heroico similis: colloquia etiam interdum prolixiora, associatio in rebus arduis, in consilium etiam nonnunquam magnarum rerum euocatio, si personæ qualitas patitur.

Proderit hîc diuinæ in se fiduciæ pro-
uocatio.

uocatio : qui non patietur fidentem in se
 in fraudem impelli . nunquam proinde
 res humana metiatur prudentia, metiatur
 diuina . falli hæc non potest, fallere non
 vult. stabit sponsonibus suis Deus : *Super Psal. 90*
aspidem & basiliscum ambulabis: & conculcabis
leonē & draconem. mentiri non potest Deus.
 addit: *Quoniam in me sperauit, liberabo eum:*
protegam eum, quoniam cognouit nomē meum.
clamabit ad me, & ego exaudiam eum: cum ipso
sum in tribulatione: eripiam eum, & glorificabo
eum: longitudine dierum replebo eum: & osten-
dam illi salutare meum. & antè: Cadent à latera
tuo mille, & decem millia à dextris tuis: ad te
autem non appropinquabit. Quæ sperari pos-
 sunt certiora, quæ maiora: audeat sperare
 homo, non patietur se vinci Deus, & ma-
 iora votis dabit, docemur hoc omnium æ-
 tatum exemplis. erigat proinde se in spem
 magnam, & audeat sponfore Deo in Su-
 perioris sinum se suaque profundere, po-
 sita noxia verecundia. vulnera retegat. re-
 texisse sæpe curasse fuit. vt non tam se-
 quatur, quàm comitetur refectionem cu-
 ratio. Et sanè magnæ hic candor conso-
 lationis mater est, tranquillitatis ac secu-
 ritatis magnæ. facile hoc erit humili, &
 submissè de se sentienti. gaudet hic depri-
 mi, & beneficium arbitratur posse latere.
 scit

scit ille à solius Dei iudicio veram magnitudinem tenuitatemque pendere. incerta humana sunt, & innumeris ferè erroribus permista. ille errare non potest, decipi non potest. quare illi soli innititur, certus de euentu : securus de præmio.

CAPVT XLIV.

Dissensiones.

Certissima Religionis, licet optimè constitutæ, pernicies. nam cùm mutuo illam amore, tanquam vinculo colligari, tanquam glutino cõiungi, tanquam propugnaculo roborari, nemo ignorare possit; fit vt qui illa dissoluit, quidquid in Religione firmum, solidum stabileq; erat, euertat: vt nihil iam expectare debeamus, quàm vniuersæ ruinam. ita vno hoc malo mala omnia continentur.

Amore enim minima crescere, maxima dissensionibus decrefcere norunt omnes: illo stare etiam per se imbellia, ac aduersantium rabiem excutere vt pilas; hac validissima, etiam quæ sæculis steterant, momento propè corruere videmus. nulla sanè tam mollis manus, quæ non ad miraculum & prodigium, amore si constringatur, per-

stet